

Homenatge

Carta a Miquel Obiols, malabarista dels mots

Teresa Duran
especialista en LIJ

UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF UF
TATREBILL EN CONTES UNS TATREBILL EN
AI, FILOMENA, FILOMENA! AI, FILOMENA! AI
TERRAD'ESCUDELLA TERRAD'ESCUDELLA
GALLIFANTS GALLIFANTS GALLIFANTS GAL
HE TORNAT A JUGAR AMB LA MARE I SE M'
HA ESPATLLAT HE TORNAT A JUGAR AMB L
7 NENS GRASSOS HITCHCOCK & 7 NENS G
EL MISTERI DE BUSTER KEATON EL MISTER
MORGANA MOSSEGA LLIBRES MORGANA
QUIN DIA MES GGGGGRRRRRI! QUIN DIA M
PLANETA IMAGINARI PLANETA IMAGINARI P
55 TAQUES & GARGOTS 55 TAQUES & TAQ
REIKIAVIK, REIQUEHIHAAVIC! REIKIAVIK, REI
LLIBRE DE LES M'ALICIES LLIBRE DE LES M
EL TIGRE DE MARY PLEXIGLAS EL TIGRE D
TATREBILL EN CONTES UNS TATREBILL EN
EL QUADRE MÉS BONIC DEL MÓN EL QUAD
REIKIAVIK, REIQUEHIHAAVIC! REIKIAVIK, RE
MORGANA MOSSEGA LLIBRES MORGANA M
HABITANTS DE BUBO-BUBO HABITANTS DE
HITCHCOCK & 7 NENS GRASSOS HITCHCO
EL TERRIBLE OBI EL TERRIBLE OBI EL TERR
UN VELL EXPLICA GARGANTA PROFUNDA A
PINNIC PINNIC PINNIC PINNIC PINNIC PINNI
77 HISTÈRIES 77 HISTÈRIES 77 HISTÈRIES 7
AI, FILOMENA, FILOMENA! AI, FILOMENA, FI
TERRAD'ESCUDELLA TERRAD'ESCUDELLA
LLIBRE DE LES M'ALICIES LLIBRE DE LES M

T'enyorem molt, Miquel!

Fa més d'un any que no podem trobar-nos ni a la cua del cinema (n'eres un gran enamorat!) ni en cap plató, ni en cap festa literària ni enlloc. Enyoro el teu bigoti de morsa i els teus ulls de mustela a l'aguait, rere aquelles grans ulleres que me'n gastaves i que no sé ni sabrem mai a quina òptica te les vas fer fer (potser a la del matemàtic Charles Lutwidge Dodgson?) perquè sospito que eren fetes per a veure el món que ens envolta d'una altra mena de manera, o per llegir de tot i força amb molta, molta M'alicía.

Però ara deus estar content, tu, perquè et pots haver retrobat amb la Filomena de Can Soca,¹ la mare del senyor Miliu, que és com tu anomenaves el teu mestre i amic, l'Emili Teixidor, i ves a saber, entre tots tres, quins estirabots (hauria de dir «estiramots»?) no us empesqueu, només per poder riure, per fer broma, per alterar l'ordre preestablert de la gramàtica, l'ortografia i la literatura d'una vegada per sempre, amb tota tatrebill, per jugar amb el Pare Etern, amb angelets, dimoniets, i gallifants, amb la Mary Plexiglàs, o amb la mare que us va parir, sense que se us espatlli...

Cal reconèixer que la vas fer grossa, Miquel, quan de cop i volta vas esberlar la porta de la LIJ catalana, esbatanant-la de bat a bat, perquè hi entressin aires nous. Sempre has dit que aquesta renovació no et va venir tant seguint la petja de l'indiscutiblement renovador Rodari com l'empremta del molt més desconegut Peter Bichsel,² a qui tu i jo devíem llegir gairebé al mateix temps, gràcies a l'edició en castellà que va editar Laia, obra de la qual no hem pogut oblidar mai el relat «Una mesa es una mesa», conte que potser glossa la malaltia d'Alzheimer... o potser no, simplement l'autor juga amb el significat massa consuet dels mots. Sigui com sigui que interpretem aquell conte, tu hi vas trobar una mina. Una mina que va fer volar pels aires, talment un autèntic McGuffin, tota l'herència noucentista o patufetista de la literatura infantil i juvenil catalana. Lluny de

qualsevol didacticisme, has conjuminat vint-i-pocs títols de tota mida i destinatari, on els mots juguen amb les grafies, les imatges esdevenen text i la imaginació cam-
pa per les seves.

Passin, passin i vegin (o llegeixin, tant se val...) el Gran Circ del Malabarista dels Mots!!!

No ho tindran fàcil, perquè dels títols per a joves lectors i lectores que vas publicar, ja es pot observar que són molt pocs els que s'han reeditat i estan encara al nostre abast:

- *Ai, Filomena, Filomena! i altres contes* (Joventut, 1977, il·lustracions de Lluís Mestres; Kalandraka, 2012, il·lustracions de Miquel Calatayud).
- *El misteri de Buster Keaton* (Abadia de Montserrat, 1980, il·lustracions de Marta Balaguer).
- *Tatrebill en contes uns* (Abadia de Montserrat, 1980, il·lustracions de Ricard Castells; Kalandraka, 2022, il·lustracions de Miquel Calatayud).
- *Les faldilles de l'àvia*, amb Xesc Barceló, Josep M. Vidal i Tomeu Terrades (Teide, 1982, il·lustracions de Manuel Boix).
- *Habitants de Bubo-Bubo* (La Galera, 1982, il·lustracions de Frederic Anguera).
- *King-què* (Teide, 1984).
- *El tigre de Mary Plexiglàs* (Laia, 1987; Columna, 2002).
- *Minimals* (Aliorna, 1988, il·lustracions de José Ramón Sánchez).
- *Quin dia més gggrrr...!* (Aliorna, 1988, il·lustracions de Marta Balaguer).
- *77 històries* (Cruïlla, 1990).
- *Iris* (Anaya, 7 vol., 1991, il·lustracions de Carme Solé Vendrell).
- *El quadre més bonic del món* (Kalandraka, 2001, il·lustracions de Roger Olmos).
- *Llibre de les M'Alícies* (Kalandraka, 2009, il·lustracions de Miquel Calatayud).
- *He tornat a jugar amb la mare i se m'ha espatllat* (Cruïlla, 2010, il·lustracions de La Japonesa).

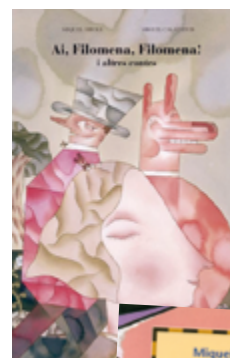
Sort n'hi ha dels que encara són a les biblioteques públiques sense que els hagin esporgat! Però així està el món, Miquel, el temps passa, i tal com titulaves en la teva darrera obra (per a adults), *No hi cabem dues vegades en aquest món*. Malviatge!

Tampoc podrem visionar gaire els teus acurats (i mig improvisats, que ho sé de primera mà) programes televisius infantils (*Terra d'escudella*, *Quitxalla*, *La cucafera*, *Planeta imaginari*, *Pinnic*...), no tan sols perquè les còpies s'han fet malbé als arxius, sinó sobretot perquè ara sembla que els manaires de les televisions públiques compren més drets de programes infantils a fora que no pas en produeixen de propis...

Tot i així, quina sort vas tenir, Miquel Obiols (M de Malabarista i O d'Oblidat?), gaudint de la llibertat d'obrir-te camí professional en un indret petit, bescantat, minoritzat, obsolet, on, com deia un altre Miquel, també fill de Roda de Ter i amic teu, «Tot està per fer i tot és possible». Tu i la teva obra en sou la prova.

Gràcies mil, Miquel Obiols, per la tasca feta. Siguis on siguis, trapella, encomana'ns al patró dels impossibles, amén (o anem?). •

“ Tampoc podrem visionar gaire els teus acurats programes televisius infantils: *Terra d'escudella*, *Quitxalla*, *La cucafera*, *Planeta imaginari*, *Pinnic* ”

1. Llegiu, per entendre de què parlem, l'article de Pep Molist a <https://llibresalrepla.cat/?p=6769>

2. Bichsel, Peter. *Cosa de nens*, traducció de Guillem Gómez, il·lustracions de Federico Delicado, Cuatro Azules, 2019.